

Første afsnit (Det levende væsen) – Kapitel 6 (Perspektivprincippet) – Lektion 30

Perspektivprincippet mekanisme (fortsat fra lektion 29)

44.

Som bemærket i slutningen af den foregående lektion skal vi nu søge at give en første, elementær fremstilling af genkendelsesapparatet, således at nævnte apparats kosmiske region først gøres til genstand for behandling, hvorefter dets psykiske region omtales. Forinden skal det dog for en ordens skyld oplyses, at årsagen til, at vi foretrækker at begynde med en skildring af genkendelsesapparatets kosmiske og dermed højeste region, er den, at vi netop inden for rammerne af denne region vil møde perspektivmekanismens indre sæt faktorer.

45.

Som vi husker, fremstilles det levende væsens sansevne som en genkendelsesevne, og ligeledes husker vi, at al genkendelse forudsætter eksistensen af et erfaringsmateriale.

Om det levende væsens erfaringsmateriale ved vi, at det har sit sæde i skaberevnen, i hvilken det i form af erindringskartoteket er indbygget som en serie erindringstalentkerner, der tilsammen rummer al den livsoplevelse og dermed al den erfaring, som er tilgået individet i løbet af dets evige fortid.

Da nu på den ene side al sansning i sin grundnatur er en genkendelsesakt og på den anden side al genkendelse bygger på princippet: indtryks konfrontering med erfaringer, vil det kunne forstås, at det i skaberevnen indbyggede erfaringsmateriale eller erindringskartotek må indtage en overordentlig central stilling i det samlede genkendelsesapparat. Dette er da netop også, hvad der er tilfældet. Erindringskartoteket med dets myriader af erindringstalentkerner og de dertil knyttede erfaringer udgør intet mindre end genkendelsesapparatets fundament og hovedaktiv. Og det overgås hvad betydning for sansningens fuldbyrdelse angår overhovedet kun af den betydning perspektivprincippet har, hvilket vi i det følgende skal se lidt nærmere på.

46.

For at kunne komme på sporet af denne perspektivprincippets altoverskyggende betydning for sansningens fuldbyrdelse er det nødvendigt på ny at tage genkendelsens betydning for livsoplevelsens etablering op til drøftelse. Dette skyldes, at livets oplevelse i omend endnu højere grad er afhængig af genkendelsesfunktion, end man på grundlag af den foranstående redegørelse herfor skulle formode (se lektion 29). Af denne fremstilling fremgik det nemlig kun, at det er den mere formåls- og begrebsmæssige side af livsoplevelsen, der står i gæld til genkendelsens metode, hvorimod det ikke fremgik, at overhovedet alle sider af livets oplevelse – herunder også oplevelsen af formater eller størrelser – befinder sig i gældsforhold til denne metode. Dette er imidlertid på afgørende vis tilfældet, og det indebærer som en uundgåelig konsekvens, at oplevelsen af sådan noget som netop størrelser eller formater for sin gennemførelse stiller krav til eksistensen af erfaringer herfor, altså stiller krav til eksistensen af størrelses- eller formaterfaringer. -Uden at være i besiddelse af sådanne formaterfaringer vil Jeget i henhold til princippet i al genkendelsesfunktion simpelt hen være ude af stand til at identificere og dermed erkende nogen som helst størrelse, hvilket igen vil være ensbetydende med, at det må fremtræde som blottet for evne til at registrere netop de faktorer (forskellige størrelser el. bølgelængder), der jævnfør analyserne i lektion 25 danner grundlag

for, at en anden af livsoplevelsens store grundforudsætninger kan komme til at virke, nemlig kontrastprincippet.

Med andre ord: det er ikke blot etableringen af livsoplevelsens begrebs- og erkendelsesmæssige træk, der hviler på genkendelsens metode. Nøjagtigt det samme gælder med hensyn til etableringen af sådanne træk som størrelser eller formater.

47.

Hvordan kommer Jeget så i besiddelse af disse nødvendige format- eller størrelseserfaringer, kan man nu spørge? – Ja, det er indlysende, at svaret her ikke slet og ret kan være dette, at det gør det ved simpelt hen at opleve størrelser, eventuelt størrelser, der varieres ved hjælp af de fysiske perspektivfaktorerers indflydelse på størrelsesdannelsen (lektion 28). Thi oplevelsen af størrelser stiller, som det jo nu er os bekendt, for sin gennemførelse krav til funktionen "genkendelse", der igen forudsætter, at størrelseserfaringerne allerede i forvejen er til stede. Da det derfor netop er måden, hvorpå de for genkendelsen og dermed oplevelsen af størrelser så nødvendige størrelseserfaringer etableres, vi efterlyser, ses det, at den plausible løsning ikke ligger i et svar, der går ud på, at størrelseserfaringer indhentes gennem oplevelsen af størrelser, idet en sådan oplevelse jo slet ikke kan finde sted, med mindre de eftertragede erfaringer allerede i forvejen er til stede.

Som sikkert alle bemærker, minder nærværende problem i adskillige henseender om det velkendte problem med hønen og ægget; hvad var først: hønen eller ægget? – Og ikke mindst bliver situationen alvorlig, når man yderligere tager hensyn til det faktum, at størrelsesudtryk i virkeligheden er så gennemført originale og individuelle realiteter, at man allerede på forhånd må udelukke den mulighed, at erfaringerne for dem skulle kunne erhverves gennem en eller anden slags associationsteknik, altså en teknik, hvor man på grundlag af visse andre erfaringer kan tyde indtryk og data, der er beslægtede med disse erfaringer, og derigennem udlede ny erkendelse og således også ny erfaring. Grundet på deres absolutte originalitet giver størrelsesrepræsentationerne eller størrelsesudtrykkene nemlig ingen som helst mulighed for effektiv associationsteknik, hvilket altså indebærer, at Jeget endog ikke vil kunne opnå indtryk af størrelsesfaktorer i den ydre verden, som det ikke allerede i forvejen i sin indre verden har tilsvarende erfaringer for.

Sanseapparatets overfysiske region synes åbenbart at være en såre mystisk mekanisme, men mystikken er dog ikke tættere, end at den må vige for intuitionens alt gennemtrængende lys, således som de efterfølgende analyser fra Martinus' hånd danner eksempel på.

I allerførste række oplyser Martinus, at det levende væsens størrelseserfaringer og dermed dets forudsætning for at kunne genkende størrelser ikke direkte skabes på foranledning af påvirkning udefra, idet denne påvirkning kun indirekte har betydning for disse erfaringers etablering. Størrelseserfaringernes skabelse baserer sig derimod på fuldbyrdelsen af en særlig kosmisk-organisk proces, nemlig en proces, i hvilken samtlige de kosmiske skaberprincipper deltager med henblik på det formål at præge og organisere Jegets gennem dets evige tilværelse erhvervede totale erfaringsmateriale på en ganske særlig måde.

I førnævnte kosmisk-organiske proces deltager altså samtlige de kosmiske skaberprincipper. Dog finder denne deltagelse ikke sted i samme omfang for alle skaberprincippernes vedkommende, idet nogles aktivitet og betydning er mere fremtrædende end andres. Således må særlig tre skaberprincippers aktivitet betragtes som betydningsfuld, nemlig den aktivitet, som udfoldes fra perspektivprincippet, kontrastprincippet og kredsløbsprincippet side. Det er først og fremmest disse tre skaberprincipper, der ligger til grund for dannelsen af ethvert levende væsens størrelseserfaringer, hvad vi i det følgende skal søge at gøre nærmere rede for.

48.

Først skal omtales kredsløbsprincippetets betydning for størrelseserfaringernes dannelse.

Kredsløbsprincippet har vi endnu ikke været særligt meget i berøring med, idet det som emne betragtet hører hjemme i et senere afsnit af nærværende kursus. Nævnes skal det dog allerede her, at kredsløbsprincippet giver anledning til, at ethvert levende væsens evige liv i form af individuelle kredsløb bliver opdelt i en serie lokale afsnit, der – takket være kontrastprincippetets indflydelse – indbyrdes adskiller sig tydeligt fra hinanden.

Da samtlige kredsløb er forbundne med hinanden på en sådan måde, at de tilsammen tager form af et spiralsystem, forstår man, hvorfor Martinus har følt sig tilskyndet til at betegne hvert enkelt kredsløb som et spiralfsnit.

Et sådant spiralfsnits rent tidsmæssige omfang har vi i virkeligheden allerede på et tidligere tidspunkt i nærværende kursus modtaget et vist indtryk af, idet et spiralfsnit nemlig svarer til den epoke, som det jævnfør analyserne i lektion 19 varer den sjælelige strukturs samtlige 6 åndelige legemer at gennemløbe ét vækst- og degenerationskredsløb. Ser vi på symbolet (lektion 19, afsnit 28) svarer et spiralfsnit med andre ord til den epoke, som symbolets A-, B-, C-, D-, E- og F-stadier tilsammen udtrykker.

49.

Med forståelsen af denne det evige livs opdeling i spiralfsnit eller spiralepoker kan vi gå over til at tale om, på hvad måde disse epoker eller afsnit tydeligt adskiller sig fra hinanden indbyrdes, og netop dette emne leder os uden videre frem til omtalen af kontrastprincippetets betydning for skabelsen af det levende væsens størrelseserfaringer.

Som vi husker, udtrykker hvert af stadierne på det førnævnte symbol en ganske bestemt grundfremtrædelsesform, der i hvert enkelt tilfælde er karakteriseret ved det specielle kombinationsforhold, i hvilket de 6 åndelige legemer med hensyn til deres indbyrdes udviklingsposition befinder sig til hinanden. Og yderligere husker vi, at hver af grundfremtrædelsesformerne i henhold til den for hver enkelt gældende særlige legemskombination repræsenterer en ganske bestemt sans- og manifestationskapacitet. Således repræsenterer instinktformen eller A-kombinationen én præstationsmæssig kapacitet eller størrelsesorden, tyngdeformen eller B-kombinationen en anden og højere, følelsesformen eller C-kombinationen en tredje og endnu højere og således fremdeles frem til og med hukommelsesformen eller F-kombinationen. Vi kan heraf slutte, at et spiralfsnit udmærker sig som en periode i det levende væsens evige liv, hvor dets sjælelige struktur opnår stadigt højere og højere præstationsmæssig kapacitet. Og vi kan yderligere se, at denne mulighed i virkeligheden baserer sig på, at legemerne med hensyn til deres vækst og degenerationskredsløb indbyrdes er forskudt med et interval på nøjagtigt et hovedstadium i forbindelse med, at der er stor forskel på den opgave, som det i kontakt med grundenergiernes respektive egenskaber er muligt for de forskellige, enkelte åndelige legemer at løse. – Men hvad er vel disse træk andet end en serie udtryk for, at kontrastprincippet virker?

Som det vil kunne forstås, er vi hermed kommet i berøring med noget, man kunne kalde for "kontrastprincippetets mekanisme", og selv om det ikke er meningen, at vi ligefrem skal fordybe os i denne mekanisme, kan vi dog ikke undgå at berøre endnu et par træk ved den. Ser vi nemlig endnu engang på symbolet (lektion 19, afsnit 28), vil vi kunne iagttage, at den sjælelige struktur efter at have passeret gennem den tilstand, F-stadiet udtrykker, på ny træder ind i et A-stadium, der jo er et stadium, hvor den sjælelige struktur har sin mindste præstationsmæssige kapacitet. At kontrastprincippet herved bringes til at virke ganske overordentligt stærkt, vil kunne forstås, når man gør sig klart, at vandringen ind i A-stadiet for det implicerede individ er ensbetydende med oplevelse

af en meget elementær og på sin vis dybt primitiv sans- og manifestationstilstand, hvilken tilstand altså afløser de i F- og særligt E-stadiet gældende højt kvalificerede sans- og manifestationstilstande. Men samtidigt vil det kunne forstås, at der netop gennem etableringen af denne meget stærke kontrastvirkning skabes en særdeles effektiv markering af det enkelte spiralafsnits grænser og derigennem en tilsvarende effektiv opdeling af det levende væsens evige liv i tydeligt adskilte, lokale afsnit.

50.

Ønsker man nu at se lidt nærmere på, hvad et sådant livs- eller spiralafsnit danner ramme om, bør man i vort tilfælde særligt hæfte sig ved det forhold, at det danner ramme om specielt to hovedperioder. Det danner nemlig ramme om en periode, hvor individet er kosmisk bevidstløst, samt en periode, hvor det har kosmisk bevidsthed, og de to perioder fordeler sig over det samlede spiralafsnit på den måde, at perioden med kosmisk bevidstløshed optræder i A- og B-stadierne, medens perioden med kosmisk bevidsthed optræder i de fire resterende stadier. Det vil altså sige, at perioden med kosmisk bevidsthed i hvert fald er dobbelt så omfattende som perioden uden kosmisk bevidsthed.

Da det nu er gennem perioden med kosmisk bevidstløshed, individet vokser frem til perioden med kosmisk bevidsthed, kan man betragte denne førstnævnte periode som den kosmiske bevidstheds fosterepoke eller fosterperiode. Og det indebærer igen, at perioden med kosmisk bevidsthed må betragtes som spiralafsnittets modne periode og dermed som dets primære periode i modsætning til fosterepoken, der må betragtes som en sekundær periode.

Men hvad vil "kosmisk bevidsthed" egentlig sige? Ja, som vi husker fra lektion 14 og lektion 15 under gennemgangen af intuitionsenergien, betegner kosmisk bevidsthed i virkeligheden universel eller uindskrænket bevidsthed, der er det samme som Guds bevidsthed. Igennem sin intuition har det kosmisk bevidste væsen som tidligere nævnt uhindret adgang til det såkaldte visdomsocean, der er det samme som indbegrebet af Guds totale bevidsthedsindhold, og det vil igen sige, at det kosmisk bevidste væsen i virkeligheden råder over en åndelig horisont af uendelighedsnatur. Dets åndelige horisont har ingen grænser hverken i tid eller rum, og ej heller i visdom og indsigt. Den udstrækker sig lige så godt i det uendelige ned gennem de mikrokosmiske dybder, som den udstrækker sig i det uendelige op gennem de makrokosmiske højder og ud gennem de mellemkosmiske vidder. Og den udstrækker sig i virkeligheden også lige så godt i det uendelige ind gennem fremtiden, som den udstrækker sig i det uendelige tilbage gennem fortiden. Dets bevidsthed og dermed dets åndelige horisont er kort sagt totalt uden grænser og vil som sådan ikke på nogen som helst måde kunne overtrumfes hverken før eller siden i den evige tilværelse.

Det karakteristiske ved et levende væsen med kosmisk bevidsthed er altså dette, at det råder over en åndelig horisont af uendelighedsnatur. Imidlertid afløses, som vi nu ved, enhver periode med kosmisk bevidsthed af en periode med kosmisk bevidstløshed, hvor kosmisk bevidstløshed altså bliver ensbetydende med tabet af den uendelighedsbetonede, åndelige horisont. Under perioden af kosmisk bevidstløshed råder individet kun over en stærkt indskrænket åndelig horisont, nemlig en horisont, der begrænser sig til at omfatte det erfaringsmateriale, som det strengt personligt har erhvervet sig i løbet af den tid, den indeværende kosmiske bevidstløshedsperiode har vareet. Individet har her ikke adgang til visdomsoceanet og råder altså kun over sine egne strengt personlige erfaringer inden for det indeværende spiralafsnits kosmiske bevidstløshedsperiode, og det så meget mere, som heller ikke dets erindringssevne i denne periode er stærk nok til at skænke det adgang til de erfaringer, der ligger hinsides begyndelsen af omtalte indeværende kosmiske bevidstløshedsperiode. – Dog, efter at have fuldendt løbet gennem denne kosmiske bevidstløshedsperiode opnår individet atter kosmisk bevidsthed og dermed atter en åndelig horisont af uendelighedsnatur. Og det skal man netop

lægge mærke til: gennem erhvervelsen af den nye kosmiske bevidsthed opnår individet en horisont af nøjagtigt samme størrelsesorden, som tilfældet var, da det sidst havde kosmisk bevidsthed, altså under det foregående spiralafsnits primære periode. – Omfanget af den åndelige horisont, det levende væsen opnår som kosmisk bevidst, er altså nøjagtigt lige stor i hvert eneste spiralafsnit, det gennemløber, simpelt hen fordi den absolut ikke kan overtrumfes. En åndelig horisont af uendelighedsnatur er en åndelig horisont af uendelighedsnatur og kan ifølge sagens natur ikke overgås eller overtrumfes af nogen som helst anden åndelig horisont.

51.

Hermed er vi i stand til at se på det levende væsens evige liv som en passage gennem et uendeligt antal spiralafsnit, der hver især er præget af en sekundær periode karakteriseret ved kosmisk bevidstløshed, samt en primær periode karakteriseret ved kosmisk bevidsthed. Og det vil igen sige, at vi i kontakt med Martinus' egen måde at beskrive dette livsmønster på kan karakterisere det levende væsens evige liv og tilværelse som en passage gennem en uendelig serie spiraldøgn, der hver især er præget af et slags natprincip og dagsprincip karakteriseret ved henholdsvis en art sovende og en art lysvågen tilstand på den måde, at perioden med kosmisk bevidstløshed repræsenterer nat- og soveprincippet, medens perioden med kosmisk bevidsthed repræsenterer dags- og vågenprincippet.

52.

Man kan nu spørge, hvad alt dette har med skabelsen af det levende væsens størrelseserfaringer at gøre? – Ja, det har i virkeligheden ikke så lidt med dette emne at gøre, hvilket man vil kunne danne sig et indtryk af, når det erfares, at ethvert levende væsens størrelseserfaringer i virkeligheden skabes ud af det materiale, som erfaringsindholdet i rækken af individets tilbagelagte spiraldøgn eller spiralafsnit repræsenterer. – På principielt samme måde, som et træs leveår afsætter sig som årringe i stammen, afsætter oplevelserne og dermed erfaringerne fra det levende væsens kosmiske spiralepoker eller spiraldøgn sig som en slags afsluttede "horisontringe" i dets overbevidsthed – nærmere betegnet i dets skæbneelement. Og det er lige akkurat disse af de tilbagelagte spiraldøgn affødte "horisontringe", der tjener og fungerer som individets størrelseserfaringer. – Ja, sammenligningen med træets årringe kan endog drages betydeligt videre. Thi ligesom hver eneste af årringene i de fleste om ikke alle træer på vore breddegrader normalt består af 2 bi-ringe, nemlig en vårring og en høstring, således kan i virkeligheden også horisontringene i det levende væsens skæbneelement påvises at bestå af 2 bi-ringe. Omtalte horisontringe består nemlig alle af et "lag", der refererer sig til spiralafsnittets periode af kosmisk bevidstløshed, plus et "lag", der refererer sig til perioden med kosmisk bevidsthed. Og just dette bidrager effektivt til, at samtlige horisontringe i skæbneelementet adskiller sig tydeligt fra hinanden, hvad der i fundamental grad er en forudsætning for deres velegnethed til at fungere som Jegets størrelseserfaringer.

Endelig skal fremdrages endnu et træk ved træers dannelse af årringe, som dannelsen af horisontringe i det levende væsens skæbneelement rent principielt genspejler. Det drejer sig her om det træk, at årringene ligger uden om hinanden og således bliver større og større, jo senere de er afsat, samtidigt med, at de alle for hver enestes vedkommende indeholder en beretning om ét års virksomhed – altså en beretning om et og samme tidsafsnits virksomhed. Noget tilsvarende gør sig gældende for de åndelige horisontringes vedkommende. Også disse ligger på en vis måde uden om hinanden og udviser derigennem en slags størrelsesforøgelse samtidig med, at de alle for hver enestes vedkommende indeholder en beretning om et og samme livsafsnits indhold af begivenheder, oplevelser og erfaringer, nemlig et spiraldøgn. Dog er der ved siden af lighedspunkterne grund til at pege på den meget afgørende forskel, at medens størrelsesforskellen på træets enkelte årringe er en faktisk, fysisk størrelsesforskell, så er størrelsesforskellen på horisontringene absolut ikke nogen faktisk, åndelig forskel, idet hver eneste horisontring til forskel fra træets fysiske årring rummer

nøjagtigt det samme åndelige indhold, nemlig erfaringsmaterialet fra en gennemlevet og udlevet periode i kulminerende primitivitet samt, hvad der måske er endnu vigtigere: erfaringsmaterialet fra en gennemlevet og udlevet periode i kulminerende højintellektualitet med dertil hørende kosmisk bevidsthed og uendelighedsbetonet åndelig horisont. Den tilsyneladende størrelsesforskel på de enkelte horisontringe er således ikke nogen faktisk størrelsesforskel, idet de som sagt åndeligt set alle er nøjagtigt lige store – ja, i virkeligheden uendeligt store. Den pågældende størrelsesforskel er, som vi senere skal komme til klarhed over, en illusorisk størrelsesforskel fremkaldt af først og fremmest perspektivprincippet med assistance fra kontrastprincippet og kredsløbsprincippet. Men det skal dog straks bemærkes, at det ikke desto mindre er denne illusoriske størrelsesforskel på horisont ringene, der sætter disse i stand til at tjene som Jegets størrelseserfaringer og dermed som dets forudsætning for at genkende forskellige størrelser i den såkaldte ydre verden, hvilket igen vil sige, at de omtalte horisontringe ville være totalt uegnede som aktiver for denne virksomhed, dersom de ikke var påvirkede af perspektivprincippet.

53.

Som det hermed står klart, er det de i det levende væsens skæbneelement indbyggede eller afsatte horisontringe, der tjener som dets størrelseserfaringer og dermed som dets forudsætning for at genkende forskellige størrelser i den ydre verden. Naturligvis har de omtalte horisontringe ikke noget med "ringe" at gøre, således som et træs årringe har noget med ringe at gøre. Det drejer sig her om enormt komplicerede, elektrisk betonedede energilokaliteter eller energistrukturer i skæbneelementet, energistrukturer, som vi i stedet for horisontringe for fremtiden vil kalde "kosmiske sansehorisonter". Fremfor udtrykket "horisontringe" refererer udtrykket "kosmiske sansehorisonter" både til det forhold, at der er tale om realiteter opbygget af individets tilbagelagte kosmiske spiralhorisonter, og til det, at de nævnte realiteter udgør livsvigtige detaljer i den kosmiske region af dets sansevne eller samlede sanseapparat.

Med andre ord: det levende væsens størrelseserfaringer eksisterer i form af en serie sansehorisonter, der groft udtrykt alle er bygget op af det materiale, som bevidsthedsindholdet i dets tilbagelagte spiraldøgn eller spiralfølg repræsenterer. Takket være kredsløbsprincippet og kontrastprincippet regulerende indflydelse på forløbet af det levende væsens evige liv og tilværelse afsættes nemlig dette bevidsthedsindhold som indbyrdes tydeligt adskilte erfaringsformationer i skæbneelementet, i hvilket de med disse erfaringsformationer identiske sansehorisonter således har deres sæde.

54.

Vi skal nu til slut prøve at se lidt på sansehorisonternes forudsætninger for i praksis at kunne virke som størrelseserfaringer for Jeget og dermed som de aktiver, der sætter Jeget i stand til at genkende individuelle størrelser i den ydre verden. Og vi vil da straks gøre os klart, at det, vi i denne forbindelse efterlyser, er visse afgørende lighedstræk af principiel natur mellem omtalte sansehorisonter på den ene side og det noget, i forhold til hvilket de skal udløse genkendelse på den anden side, nemlig de såkaldte ydre størrelser.

Kan sådanne afgørende lighedstræk nemlig ikke påvises, vil det ikke være plausibelt at antage, at de pågældende sansehorisonter kan fungere som erfaringer og dermed som grundlag for identifikation og genkendelse af disse særlige emner, medens det modsatte naturligvis er tilfældet, dersom de omhandlede træk kan spores.

For at kunne fungere som størrelseserfaringer, må det på afgørende vis forudsættes, at særligt tre principielle kardinaltræk lader sig påvise ved sansehorisonterne, nemlig de tre træk, som just også udgør de ydre størrelses principielle kardinaltræk. Disse tre kardinaltræk er momentet "uendelighed", momentet "begrænsning" og momentet "individuel udstrækning eller størrelse". Kan

disse tre momenter påvises hos sansehorisonterne, vil det logisk set være lige så plausibelt at acceptere disses velegnethed som aktiver for genkendelse af størrelser, som det i konstateringen af afgørende, principielle lighedstræks tilstedeværelse mellem en hvilken som helst anden erfaring og så det objekt, for hvis genkendelse den faktisk fungerer som grundlag, er rimeligt at se forklaringen på, at den nævnte erfaring netop formår at tjene dette genkendelsesformål.

Vi skal derfor i det følgende tage skridt til at undersøge muligheden af at påvise de førnævnte tre kardinaltræks tilknytning til de såkaldte sansehorisonter.

55.

At sansehorisonterne udviser trækket "uendelighed" har vi faktisk allerede for længst konstateret. Det har nemlig allerede længe stået os klart, at de alle som den væsentligste part af deres erfaringsindhold har reminiscenserne (mindelserne) fra den periode af de enkelte spiralafsnit, hvor individet fremtrådte som kosmisk bevidst og dermed som rådende over en åndelig horisont af uendelighedsnatur. Ergo kan sansehorisonterne hævdes at repræsentere momentet "uendelighed", hvad der viser, at de i hvert fald på dette punkt er de såkaldte ydre størrelser jævnbyrdige. Og at det er overordentligt betydningsfuldt, at sansehorisonterne i hvert fald på dette punkt er de ydre størrelser jævnbyrdige, vil fremgå af, at de nævnte sansehorisonter i genkendelsens tjeneste naturligvis kun kan hamle op med de ydre størrelser, dersom de selv repræsenterer begrebet uendelighed. Thi på den ene side er det os jo bekendt, at de ydre størrelser i virkeligheden udgør forskellige udtryk for camoufleret uendelighed, medens det på den anden side står os mindst lige så klart, at uendelighed ifølge sagens natur kun kan sanses, identificeres og genkendes på grundlag af erfaring for uendelighed. Og netop denne erfaring kan altså påvises indeholdt i hver af sansehorisonterne.

56.

At sansehorisonterne foruden at udvise uendelighedspræg også udviser begrænsning, er heller ikke vanskeligt at påvise. Ganske vist kan denne begrænsning ikke effektivt udtrykkes i tids- og rumværdier, idet den i hovedsagen er af rent åndelig karakter. Men det forhindrer dog ikke, at den alligevel optræder. Den optræder først og fremmest på den måde, at hver enkelt sansehorisont trods sin uendelighedsnatur eksisterer side om side med utalte andre lignende sansehorisonter, hvilket jo skyldes, at den udgør det åndelige indhold af afsluttede kredsløb, der tilsammen danner et uendeligt spiralsystem, men som samtidigt hver for sig udviser begyndelse, varighed og afslutning.

Sansehorisonterne udgør altså hver især afsluttede systemer og kan således også påvises at repræsentere begrænsning, men begrænsning i hvad? – Ja, det kan som sagt ikke være en begrænsning, der effektivt kan udtrykkes i tids- og rumværdier, eftersom sansehorisonterne jo repræsenterer formationer af åndeligt erfaringsmateriale og dermed foreteelser, der ikke er tilgængelige for beskrivelse i tid og rum. Derimod vil – som det senere nærmere skal fremgå – den omtalte begrænsning effektivt kunne udtrykkes som en begrænsning i antal af erfaringer, hvilket kan begrundes med, at hver enkelt sansehorisont jo udgør et afsluttet sæt erfaringer, som hidrører fra det ganske vist enormt store, men ikke desto mindre begrænsede antal oplevelser, individet er blevet beriget med under sin passage gennem et af begyndelse og afslutning præget spiralafsnit. – Vi skal som før nævnt senere komme nærmere ind på dette emne og behøver altså her blot at hæfte os ved det faktum, at sansehorisonterne vitterligt kan påvises at udvise konkret begrænsning.

57.

Hermed befinder vi os så i den situation allerede at have påvist tilstedeværelsen af to af de førnævnte tre nødvendige kardinaltræk, hvilket vil sige, at vi tilbage blot har at påvise det tredje: selve det individuelle størrelsesmoment. Imidlertid vil bestræbelserne for at udlede også dette moments

tilstedeværelse i sansehorisonterne bringe os i overordentlig intim berøring med perspektivprincippet, hvilket nærværende lektion desværre ikke er i stand til at give plads for. Vi tvinges derfor til at udsætte behandlingen af dette emne til den følgende lektion og skal i stedet vælge for en god ordens skyld at afslutte nærværende lektion med at henlede læserens opmærksomhed på den yderst vigtige kendsgerning, at vi med hensyn til sansehorisonterne i virkeligheden befinder os i den interessante situation at have påvist tilstedeværelsen af principielt det samme komplementaritetsforhold, som vi i lektion 26 konstaterede gjorde sig gældende for de såkaldte størrelses vedkommende. Dette komplementaritetsforhold ytrer sig, som det vil bemærkes, for sansehorisonternes vedkommende på den måde, at de på en gang udviser både uendelighedsnatur og begrænsningsnatur, nemlig uendelighedsnatur i form af uendelig kosmisk spændvidde i visdom og indsigt, sanse- og manifestationsevne, og begrænsningsnatur i form af det på kredsløbsprincippet beroende begrænsede antal erfaringer. Men netop den omstændighed, at sansehorisonterne bærer præg af dette særlige komplementaritetsforhold, udgør i virkeligheden det mest fundamentale og afgørende kriterium for, at de egner sig til at fungere som Jegets størrelseserfaringer og dermed som Jegets forudsætning for at genkende størrelserne i den ydre verden – herunder også de to størrelser, som f.eks. et syvtommersøm og en knappenål hver især udviser.

(Emnet fortsættes i næste lektion)

Spørgsmål til lektion 30

1. Hvilke faktorer stiller oplevelsen af specielt "størrelser" krav til?
2. Kan Jeget erhverve sig de i spørgsmål 1 efterlyste faktorer ved blot at opleve størrelser?
3. Nævn de tre kosmiske skaberprincipper, som i særlig høj grad har betydning for dannelsen af Jegets størrelseserfaringer.
4. På hvilken måde præger kredsløbsprincippet karakteren af det levende væsens evige liv og tilværelsesmønstre?
5. Hvordan kan rent principielt det tidsmæssige omfang af et spiralafsnit udtrykkes?
6. På hvilken måde præger kontrastprincippet karakteren af det levende væsens evige liv og tilværelsesmønstre?
7. Hvilke to hovedperioder danner ethvert spiralafsnit ramme om?
8. Hvilke grænser er der for det kosmisk bevidste væsens åndelige horisont?
9. Hvad dækker begrebet "et spiraldøgn" over?
10. Hvad forstås ved begrebet "en horisontring"?
11. På hvilken måde præger perspektivprincippet det levende væsens åndelige horisontringe?
12. Hvilket udtryk afløser udtrykket "en horisontring"?
13. Hvor i det levende væsens samlede kosmiske struktur er dets sansehorisonter placerede?
14. Hvilke tre kardinaltræk må sansehorisonterne være i besiddelse af, for at der kan siges at være logisk grundlag for at acceptere deres velegnethed som aktiver for genkendelsen af størrelser?

15. Kan sansehorisonterne hævdes at udvise trækket "uendelighed"?

16. a) Kan sansehorisonterne hævdes at udvise trækket "begrænsning", og b) i bekræftende fald: hvilken værdienhed kan denne begrænsning udtrykkes i?

Løsningen til lektion 29's opgavetillæg

1) En given sanseposition

2) Den fysiske organisme

3) Ved Jegets øjeblikkelige udviklingstrin repræsenteret ved dets totale bevidsthedskapacitet

4) Genkendelsens metode

5) Ja

6) Ja

7) At befordre funktionen: genkendelse

8) Eksistensen af et erfaringsmateriale at lægge til grund for identificeringen

9) a) 3, b) den fysiske, den psykiske og den kosmiske

10) a) 3, b) den fysiske, den psykiske og den kosmiske

11) Den del af det samlede sanseapparat, der befordre selve genkendelsens proces, nemlig dets psykiske og kosmiske regioner i forening

12) Skabevnen og den sjælelige struktur

P. B. -J.

NB. Disse svar er godkendt af Martinus